

ROZWIÓJ

DZIENNIK POLITYCZNY SPOŁECZNY I LITERACKI

Sroda, dnia 5 września 1923 r.

Cena numeru
3000 mk.

Cena prenumeraty
w Łodzi
Miesięcznie mk. 60,000
Z przes. poczt.
Miesięcznie „ 85,000
poza Łodzią egz. 3300
Konto Pocztow. Kasy
Oszczęd. 60594.
Należność pocztowa
opłacona ryczałtem.

Setki tysięcy trupów na ulicach zburzonych miast Japonii.

Czego nie zniszczyło trzęsienie, to stało się pastwą szalejących płomieni. Najludniejsze miasta, najbogatsze okolice przedstawiają obraz zniszczenia.

LONDYN, 4-9 (PAT) O katastrofie w Japonii donoszą następujące szczegóły: Szereg wulkanów w Japonii jest czynnych. Wczoraj o godz. 9-ej rano nastąpiło w Yoko hamie kilka wstrząśnień. Następujące miasta zostały częściowo albo zupełnie zniszczone przez trzęsienie ziemi lub przez pożar. To kio, Yokohama Fukagawa, Sonibako, Tokorosawa, Atami, Gotemba i Hakone. Rząd przeniósł się czasowo do Osaki albo do Kio to. Wskutek eksplozji arsenału w Tokio zginęło kilka tysięcy ludzi. Nadto zginęło 8-tysięcy ludzi skutkiem zawalenia się tunelu w miejscowości Fugo, zaś 6000 ludzi wskutek zawalenia się tunelu kolejowego w Sasaka. Według sprawozdania naocznych świadków domy w Tokio paliły się jak domki z kart. Eksplozje następowały jedna po drugiej. Czego nie zniszczyło trzęsienie ziemi i ogień, zniszczyły fale morskie. Pałac cesarski jest tylko częściowo uszkodzony. Został on otwarty dla bezdomnych.

PARYŻ, 4-9 (PAT) Wiadomości nadchodzące z Japonii potwierdzają, iż obecne trzęsienie ziemi jest największym z tych, jakie kiedykolwiek nawiedziło Japonię. Wedle informacji „Havasa“ w samym Tokio zniszczonych zostało 200.000 domów w tej liczbie 150.000 padło pastwą płomieni. Pożar nie został jeszcze ugaszony. Wobec zawalenia

się latarni morskiej w zatoce Tokijskiej, komunikacja morska jest bardzo utrudniona.

PARYŻ, 4-9 (PAT) Donoszą z Nagasaki, że w miastach Amakusa i Yokusaka wszystkie domy zostały zrównane z ziemią. Na wyspie Oskima wybuchy wulkaniczne trwają w dalszym ciągu.

TOKIO, 4-9 (AW) Skarb państwa ocalał, gdyż płomienie nie zdołały dotrzeć do stalowych trezurerów. Urzędnicy i służba z całym poświęceniem natychmiast zajęli się gaszeniem pożaru.

LONDYN, 4-9 (AW) Burmistrz Tokio otrzymał nadzwyczajne pełnomocnictwa dla przeprowadzenia akcji ratowniczej.

TOKIO, 4-9 (AW) Garnizony z całego kraju zostały odkomenderowane do stolicy, celem niesienia pomocy przy uprzątnięciu gruzów. Oficerowie marynarki objęli straż przy wszystkich gmachach publicznych, które ocalały z katastrofy.

SAN FRANCISCO, 4-9 (PAT) Donoszą z Iwaki, że w Tokio wynikły rozruchy na tle żywnościowym. Policja zmuszona była zrobić użytek z białej broni. Ludność chro-

ni się w góry. Biuro pomocy ofiarom katastrofy w Nagasaki donosi, iż w Tokio zniszczonych zostało 350.000 domów.

PARYŻ, 4-9 (PAT) Dzienniki donoszą, że centrum trzęsienia ziemi znajduje się na półwyspie Ido. Półwysep ten położony jest około 200 klm. na południowy zachód od Tokio i jest pochodzenia wulkanicznego.

LONDYN 4-9 (AW) Według wiadomości z Tokio podczas katastrofy miało zginąć przeszło 300 tysięcy ludzi, w tym 40 tysięcy cudzoziemców. Z Rodziny cesarskiej zginął książę Matsikata.

Wiadomości jakoby w Tokio pożar zlikwidowano nie potwierdzają się, przeciwnie ogień rozszerza się coraz bardziej, obecnie płoną budynki w śródmieściu.

TOKIO 4-9 (PAT) Gmachy ambasady francuskiej i poselstwa włoskiego zostały zniszczone. Ministerjum marynarki oblicza, że w samym Tokio zabitych zostało 150 tysięcy osób. W związku z ogłoszeniem stanu oblężenia w dzielnicach, nawiedzonych katastrofą, zastrzelono 6-ciu koreańczyków. Ofiarami katastrofy padli między innymi wicehrabia Takahashi i 20 członków partii rządowej, którzy w chwili katastrofy odbywali posiedzenie.

TELEGRAMY.

KAPITAŁ NIEMIECKI OGARNIA ŁOTWE.

BERLIN, 4-9 (AW) Z Rygi donoszą, że dyrekcja poczt i telegrafów na Łotwie przedłożyła gabinetowi projekt nowych połączeń telegraficznych z Europą Zachodnią.

Według tego projektu Libawa ma być połączona kablem morskim z Królewcem. Kabel ma zawierać 6 telefonicznych i 4 telegraficzne podwójne przewody.

Niemcy, które zostały powiadomione o tym projekcie wyraziły gotowość pokrycia połowy kosztów prelininowanych na 60 milionów rubli złotych. Na wypadek, gdyby Łotwa nie mogła z własnych środków pokryć drugiej połowy kosztów, projektowane jest przeprowadzenie całego tego planu z udziałem kapitału prywatnego w formie koncesji. Finlandja podobno również zainteresowała się bardzo żywo powyższym planem.

Projek ma być rozpatrywany przez Radę ministrów na jednym z najbliższych posiedzeń.

POZYCZKA AMERYKANSKA DLA RUMUNJI

BERLIN 4-9 (AW) Z Bukaresztu dono-

szą o przybyciu przedstawicieli domu bankowego Morgana, celem zbadania możliwości pożyczki rumuńskiej w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej.

Grupa Morgana oferuje Rumunii pożyczkę w wysokości 10 milionów dolarów, która ma być przeznaczona na rozbudowę sieci kolejowej oraz odbudowę zniszczonych terytoriów. Część pożyczki zostałaby dostarczona w rumuńskich bonach skarbowych, znajdujących się w Amsterdambie, reszta zaś w lejcie. Oprocentowanie ma wynieść 4,7. Kurs emisji 96,5. Jako gwarancje mają służyć wpływy z monopolów.

ROCZNICA RZĄDÓW KRÓLOWEJ WILHELMINY.

BERLIN 4-9 (AW) W Hadze rozpoczyna się w Holandii uroczystości z okazji 25-lecia rządów królowej Wilhelminy.

Główne uroczystości w Amsterdamie ro-

znieczą się dnia 5 bm. i trwać będą cały tydzień. Miasto jest udekorowane z przepychem. Wywieszono wiele sztafardów i chorągwi. Kolony festony z zieleni przedstawiają wspaniałe widoki. Trybuny wzniecone na placu zamkowym są rozsprzedane. Napływ gości z zagranicy, jak również z kolonii holenderskich jest olbrzymi i z każdym dniem wzrasta.

ZJAZD KATOLICKI NA ŚLASKU.

KATOWICE, 4-9 (AW) W dniach 8, 9, 10 września odbędzie się w Królewskiej Hucie II Śląski zjazd katolicki pod protektoratem księdza administratora apostolskiego Dr. Hlondy.

W czasie zjazdu urządzi Towarzystwo Czytel. Ludowych wystawę książek katolickich. Prócz tego odbędzie się w czasie zjazdu wystawa wyrobów kościelnych.

Kursy Języka Angielskiego W. S. Jesienia

Zachodnia 45.

Zapisy otwarte w dalszym ciągu na następujące kursy:

A. Kurs początkowy, w poniedziałki, środy i piątki, od g. 7 do 9 wiecz.

C. Kurs wyższy, we wtorki, czwartki i soboty, od g. 7 do 9 wiecz.

Początek nauki na kursie A — 7 września, na kursie C — 10 września

Nieliczne klasy. — Nauka wyłącznie w języku angielskim. — Metoda ściśle kommersyj-

na. — Zadania do wypełnienia w domu. — Podręczniki bezpłatnie.

Zapisy codziennie do g. 9 wieczorem.

(1006-b)

WYNIKI UKŁADÓW POLSKO - GDANSKICH.

GENEWA 4.9 (PAT) Wyniki układów polsko-gdańskich, podane w raporcie Mac-Donella są następujące:
Obie strony ustaliły:

Polacy mają pierwszeństwo w Radzie portu.

Obywatelom polskim przysługuje pierwszeństwo w obejmowaniu stanowisk urzędniczych w radzie portu. Kiedy ilość polaków w każdym dziale osiągnie połowę, ilość polaków i gdańszczan zostanie zrównana. Ostatni punkt obowiązuje lat siedem.

Rada portu otrzyma od senatu gdańskiego do swej dyspozycji siły policyjne, sta-

1) Rada portu. Zobowiązania rady względem Polski wynikają z artykułu 26 i innych artykułów polsko-gdańskiej konwencji paryskiej. W zakresie swych funkcji ra-

da jest niezależną zarówno od Gdańska jak i Polski. W sprawach cywilnych, gdzie rada portu jest pozwany, powód może wnieść skargę przez sądy polskie, i gdańskie.

nowiące korpus policyjny, podległy wyłącznie radzie. Kompetencji policji rady portu podlegają ruch towarowy i pilotaż. Nadto senat odda do dyspozycji rady siły policyjne, wystarczające dla zapewnienia bezpieczeństwa publicznego w porcie. Zarządzenia policyjne rady portu mają moc prawną na terytorjum wolnego miasta.

Policja sanitarna w zakresie emigracji i immigracji podlega radzie portu.

Przepisy, dotyczące policji, a wynikające z uprzedniej decyzji wysokiego komisarza, zostały przyjęte przez delegację polską tymczasowo na dwa lata.

Służba celna całkowicie podporządkowana administracji polskiej.

2) Sprawy celne. Stwierdzono, na zasadzie traktatu wersalskiego i konwencji, że służba celna Gdańska całkowicie podlega centralnej administracji celnej polskiej i jest wykonywana przez urzędników gdańskich. Polska rozstrzyga o swej polityce gospodarczej, której jednym z czynników są potrzeby gospodarcze Gdańska.

Przepisy ogólnopolskie, dotyczące ustaw taryfowych i statystyki celnej, obowiązują ipso jure gdańskie urzędy celne, które nie mogą powstrzymywać zarządzeń administracji centralnej. Wolne miasto organizuje urzędy celne swego terytorjum odpowiedzialne wobec polskiej administracji centralnej.

W razie przekroczenia zarządzeń administracji polskiej przez urzędników gdańskich, dochodzenia dyscyplinarne odbywają się przy udziale inspektora celnego polskiego.

Jeżeli funkcjonowanie służby celnej gdańskiej jest niezadawalające została zastrzeżona możliwość pewnego rozpatrzenia sprawy.

Zadne ograniczenia obywateli polskich nie będą stosowane.

3) Położenie prawne obywateli polskich w Gdańsku: Do czasu zasadniczego uregulowania spraw gdańskich, żadne ograniczenia

obywateli polskich nie będą stosowane. Gdańsk nie wyda żadnych przepisów, dotyczących interesów polaków bez uprzednie-

go porozumienia się z komisarzem generalnym w obecności wysokiego komisarza

Sprawy zagraniczne Gdańska.

4) Sprawy zagraniczne Gdańska. Ustalono procedurę zasięgania opinii Gdańska przy zawieraniu przez Polskę traktatów międzynarodowych, przyczem odróżniono artykuły obowiązujące Gdańsk, na zasadzie prawodawstwa polskiego od takich, które wcho-

dzą w zakres prawodawstwa gdańskiego i wymagają zgody wolnego miasta. Dalej, rozstrzygając szereg spraw spornych, zostały zwolnione od podatku gmachy polskie, używane dla celów rządowych. Delegacja gdańska zasadniczo wyraziła zgodę na otwarcie

w Gdańsku akademii handlowej. Ustalono dalej metody postępowania w sprawie przywilejów dyplomatycznych, personelu komisarza generalnego etc.

Mussolini prze do wojny z Grecją

ODRZUCA ON INTERWENCJĘ LIGI NARODÓW.

RZYM 4-9 (PAT) Brzyd włoski jest stanowczo zdecydowany podtrzymać swą opinię co do niekompetencji Ligi Narodów przy rozstrzygnięciu konfliktu grecko-włoskiego.

RZYM 4-9 (PAT) Specjalny korespondent agencji Stefani donosi z Korfu o następujących szczegółach, dotyczących pełnej odpowiedzialności greckiego komendanta fortecy Korfu z śmiercią pewnej liczby uchodźców greckich, znajdujących się w fortecy. Chodzi mianowicie o te, że nieszczęśliwej ci nie byli uprzedzeni przez niego o pogroźce włoskiego komendanta forty ostrzeliwiecia fortu, z drugiej zaś strony, również komendant włoski nie był powiadomiony o obecności uchodźców w zabudowaniach przeznaczonych do pomieszczenia wyłącznie żołnierzy.

RZYM 4-9 (PAT) „Messagero” omawiając żądanie rządu greckiego spowodowania interwencji Ligi Narodów w konflikcie włosko-greckim nazywa tę inicjatywę wstrętnym wykretem, zmierzającym do ułatwienia pewnych operacji, wykraczających daleko poza obręb samego konfliktu. Gabinet grecki pod przewodnictwem Gonatesa, splamiony krwią swych ofiar kontynuuje Messagero — jak wiadomo, nie jest dotychczas uznany przez mocarstwa. Rząd ten nie mający w porządku swych dokumentów dowodowych, nie może oczywiście zwracać się do zgromadzenia prawnych rządów, jakim jest Liga Narodów. Dalej jest oczywiste, że o ile by tylko w sposób automatyczny rządy mocarstw byłyby niejako zaangażowane w uważaniu tego gabinetu za rząd legalny. Tak więc za pomocą zamordowania pięciu osób udałoby się gabinetowi greckiemu zeskanotować między innymi uznanie któregoś z dotychczas odmawia-

W wywiadzie ze specjalnym wysłannikiem „Daily Mail” oświadczył Mussolini, co następuje: Każdy angielski mąż stanu na moim miejscu postąpiłby tak samo, jak ja. W swoim czasie Lord Palmerston zastosował analogiczne środki wobec Grecji, kiedy to raczej dotyczyło rządu portugalskiego. Również w roku 1916, kiedy kilku marynarzy francuskich, zostało zabitych w Atenach, Francja postawiła nie mniej surowe warunki od tych, które stawiają obecnie Włochy, a także również zabezpieczyła sobie gwarancję w celu utrzymania żądanej zadośćuczynienia. W dalszym ciągu wywiadu Mussolini oświadczył: Rząd włoski również zabezpieczył sobie gwarancję i będzie je utrzymywał do czasu całkowitego, dosłownego spełnienia warunków, wyszczególnionych w jego nocie. Jeżeli Grecja spełni te warunki, okupacja wyspy Korfu ustanie: Jednak Grecja uczyniłaby lepiej gdyby pospieszyła się z udzieleniem zadośćuczynienia, gdyż w przeszłym tygodniu bałdzie musiała zapłacić więcej wobec wielkich kosztów, jakie pociągają za sobą operacje floty. W razie gdyby rząd grecki nie spełnił naszych żądań, wojska włoskie zostaną na Korfu bez określonego terminu, jak to miało miejsce w Wenecji w ciągu czterech stuleci. Rząd Włoski nie ma zamiaru okupować innych terytoriów greckich lub użyć innych sankcji, chyba że Grecja zechce bezrozumnie zaatakować podległych włoskich oraz małutki. W tym wypadku rząd włoski będzie zmuszony do przedsięwzięcia niezwłocznej akcji wojskowej. W sprawie stosunków rządu włoskiego do Ligi Narodów Mussolini powtórzył znane już z poprzednich enuncjacji stanowisko swego rządu. W końcu wywiadu Mussolini oświadczył iż wie o tem do-

brze, jak bardzo jest całemu światu potrzebny pokój, dlatego nie chce zanieść tego pokoju a okazać siłę.

KROK NAPRZÓD NA DRODZE DO POROZUMIENIA SIĘ.

PARYŻ 4-9 (PAT) Jak donosi „Matin”, Poincaré wygłosi w najbliższym czasie przemówienie swem Poincaré o dwóch warunkach, na ostatnią mowę kanclerza Stresemanna. W przemówieniu swem Poincaré mówi warunki, na jakich byłaby możliwa wspólna ekonomiczna polityka Francji i Niemiec.

LEEFIELD 4-9 (PAT) Prasa angielska, komentując mowę kanclerza Stresemanna w Stutgardzie zaznacza, że mowa jest poważnym krokiem naprzód na drodze porozumienia się ze sprzymierzeńcami. Do chwili obecnej żaden niemiecki mąż stanu nie postawił kwestji tak jasno i tak szczerze i niema racji, dla której Francja nie miałaby skorzystać z tej okazji. Jest wiadome, że Francja nie dąży do aneksji obszarów niemieckich, lecz żąda tylko przysługującego jej odszkodowania. Francja ma w obecnej chwili sposobność, przy okazaniu pewnej wspaniałomyślności, uchronienia świata od wielkiego niebezpieczeństwa które mu zagraża.

I TAM ICH ZNAJĄ...

GDANSK 4-9 (AW) „Dziennik Gdański” donosi, że rząd argentyński wydał konsulatowi swym w państwach wychodźców nowe instrukcje, ograniczające dotychczasowy często bezładny napływ niepożądanych żywołów do Argentyny.

Zakaz ten dotyczy zwłaszcza żydów rosyjskich, od których Argentyna żąda świadectw policyjnych z ostatnich 5 lat. Swobodnie nadal mogą emigrować do Argentyny rzemieślnicy, znajdujący niebawem pracę.

Przeźryta gra.

Każdy rozumny człowiek, zdaje sobie jasno sprawę, iż nie nadszedł jeszcze czas omawiania powodów smutnej śmierci śp. Narutowicza ani nawet oceny tego ze wszechmiar tragicznego zajścia.

Dlatego też, pokrywa się te ciężkie czasy istnienia Rzeczypospolitej całunem milczenia, dla dobra ojczyzny, i schowało się do grobu razem z Niewiadomskim swe sympatje i uczucia, w tem przekonaniu że nadejdą odpowiednie chwile na ocenę aktów tego strasznego dramatu.

Aliści od pewnego czasu, mamy znów do czynienia z zorganizowaną akcją, mającą na celu wskrzeszenie sprawy pierwszego prezydenta Polski, wywlekanie jego zwłok i obnoszenie ich w celach demagogicznych po kraju, jednym słowem zaognienie rany, która się już zablizniać zaczęła.

Początek temu dało, oczywiście anonimowe mocarstwo, które, w licznych wypowiedziach różnych „szmajgelesów“ i „szrajbingielców“ pomieszczanych w „Naszym Przeglądzie“, „Robotniku“ i „Porannych Izwiestjach“ z Marszałkowskiej, — ciągle jeszcze brudne palce pchało i pcha jeszcze w rozstrzaskany łeb Niewiadomskiego, odmawiając go od czci i wiary, a nawet od rozumu (Brozura dr. U.).

Dalszej oliwy do ognia dołał oczywiście nasz wściekły ryzykant, wydając broszurę o śp. Narutowiczu, pełną panegiryków i madrygałów na rzecz zmarłego prezydenta.

Obecnie znowu czytamy w gazetach co następuje:

Powstał w Warszawie Komitet uczczenia śp. G. Narutowicza.

Komitet przekazał 10 czerwca rb. wdziałowi projekty:

1) wzniesienie sarkofagu w katedrze św. Jana w Warszawie; 2) budowy bursy dla uczniów; 3) wydania książki pamiątkowej i życiorysu.

Pozatem omawiano jeszcze inne bardzo daleko sięgające plany. Celem wykonania swoich zamiarów apeluje się o powołanie Komitetów prowincjonalnych, któreby się postarały:

1) o wyjednanie funduszków w instytucjach samorządowych, 2) zbieranie składek w organizacjach kulturalnych i społecznych, 3) o rozwinięcie propagandy wśród najszerzych kół.

Czy nic lepszego w... tej chwili.. nie mamy do roboty?

Dalej występuje cała czereda pism, z „obory tajnych celów“, za przeniesieniem zwłok tragicznie zmarłego prezydenta... na Wawel, do królewskich grobów za zasługi położone dla Rzeczypospolitej...

W wspomnianym Komitecie oczywiście grają rolę pp. Józef Piłsudski, Władzio Sikorski et consortes.

Nie wahamy się stwierdzić, iż cała ta afery nosi zbyt wyraźnie piętno roboty partyjnej ukutej w polskiej loży massońskiej (której i Narutowicz i wyżej wymienieni inicjatorzy są członkami), i z obowiązku dziennikarskiego musimy zwrócić na to, uwagę myślącego ogółu.

Niewątpliwie śp. Narutowicz miał wyśoki zalety umysłu i serca, ale chyba kilku nastońniowe zasiadanie na stółcu prezydenta, nie daje zaraz powodu, do przeniesienia go na Wawel i do grobów królewskich.

Chcielibyśmy widzieć choćby jeden czyn śp. Narutowicza, za który można go by było pochować w katakumbach zasłużonych ojczyźnie.

Na to pytanie, napewno oprócz steku obelg i socjalistycznych wymysłów odpowiedzi nie dostaniemy, bo chociażby zmarły najlepszy miał zamiary, zbyt krótkotrwały okres rządów nie pozwoliły mu na ich wykonanie.

Amerykańscy mężowie stanu o losach Europy.

W Europie panuje powszechne mniemanie że bez udziału Stanów Zjednoczonych Ameryki północnej odbudowa gospodarcza „starego“ świata nie da się przeprowadzić. Tymczasem wszystko zdaje się wskazywać, że na taki udział, zakrojony na wielką skalę, Europa liczyć nie może.

Kilkudziesięciu najwybitniejszych polityków amerykańskich bawilo tego roku latem w Europie, a, powróciwszy do ojczyzny, dzieli się teraz wrażeniami ze swymi rodakami.

Sądząc po odnośnych sprawozdaniach prasy Stanów Zjedn., ogólne wrażenie jakie w Europie odnieśli, nie jest korzystne. ponieważ większość ich stwierdza, iż nad Europą gromadzą się nowe chmury wojenne, będące zapowiedzią nowych bardzo poważnych zamieszek.

Miedzy innymi senator Unterwood, kandydat na prezydenta Unji ze strony partji demokratycznej, wyraża się przeciw udziałowi Stanów Zjedn. w Międzynarodowym Trybunale rozjemczym, lecz gani rząd tychże Stanów za to, że nie stara się o przywrócenie normalnych stosunków gospodarczych Ameryki z Europą.

Członek Kongresu Will. R. Wood, republikanin, ostrzega również przed wstąpieniem Stanów Zjedn. do Trybunału rozjemczego i twierdzi, że już przed trzema mie-

Pocóż więc ten zgiełk i jarmarczno partyjny hałas koło zwłok, które powinny spoczywać w spokoju?

Jeżeli już nasz „enfant terrible“ nie może sobie znaleźć innej pracy niech wzorem niedoszłego w 1917 roku, króla Polski, bawiającego obecnie w Doorn pisze swoje pamiętniki, któreby może podtrzymały urok gasnącej legendy?

A. S.

siacami zwrócił uwagę prezyd. Hardinga na rozłam w partji republikańskiej, który musiałby nastąpić, gdyby Stany wstąpiły do tego Trybunału.

Senator Hiram Johnson, republikański kandydat na prezydenta Stanów Zjedn., przemawiając na bankiecie ku czci jego wydanym, streścił swe wrażenie, odniesione w Europie i oświadczył, że „sam lud amerykański musi rozstrzygnąć, czy Stany Zjedn. mają się mieszać do „bigosu“ polityki europejskiej, albo też trzymać się swej polityki dotychczasowej, która przyniosła im honor, bogactwo, szczęście i sławę“. Co się zaś tyczy stosunków europejskich, to zauważył on, iż „w każdym kraju panują, w odniesieniu do innych krajów, niedowierzanie, podejrzliwość, nieprzyjaźń, a nawet nienawiść“. Stąd prosty wniosek, że „Ameryka powinna trzymać się jaknajdalej od zamieszek europejskich“. W przeciwieństwie do wyżej wspomnianego senatora Unterwood'a, który domagał się otwarcia europejskich rynków zbytu dla produkcji amerykańskiej, sen. Johnson zlekka tylko dotknął tej sprawy, zaznaczając równocześnie, że Stany Zjednoczone mogą poza Europą znaleźć rynki zbytu dla swej produkcji, przyczem miał zapewne na myśli w pierwszym rzędzie Turcję i wogóle całą Azję przednią.

Stosunki polityczne w Turcji.

Skład nowego Zgromadzenia Narodowego gwarantuje Kemalowi baszy i rządowi obojętność większości, niemal że jednogłośnie wśród posłów. Zgromadzenie składa się z 41 wojskowych, 42 urzędników, 13 profesorów 13 inżynierów, 7 dziennikarzy, 28 adwokatów, 20 duchownych, oraz 50 rolników i kupców. Wszyscy ci posłowie pokładają zaufanie w Kemalowi baszy, który ze swej strony jest bardzo zadowolony z wyniku wyborów, osiągnął bowiem dwa cele które sobie postawił: Zdobył większość posłuszną swej osobie i wprowadził do parlamentu ludzi wykształconych i kompetentnych.

W mowie inauguracyjnej Kemal basza oświadczył między innymi:

„Naród turecki dzierży losy swe we własnych rękach. Cały świat spogląda na Turcję z zaciekawieniem, pragnąc widzieć, w jaki sposób wykorzystana ona owoce swego zwycięstwa. Uwolniliśmy się od nieznosnego ciężaru kapitulacji, które leżąc ciężkim brzemieniem na naszych barkach, nie pozwoliły nam podnieść głowy do góry. Uwolniliśmy się od szkodliwych wpływów sułtanatu. Przed Turcją stoją obecnie dwa najwazniejsze zadania: opieka nad 100,000 ty-

śmiotkami tureckimi, którzy przybyli z Europy do Azji i którym trzeba dać prace i zabezpieczyć ich nad głowami, oraz odbudowa zniszczonych terenów przez wojnę. Naród turecki, który posiada tak wiele zalet wojskowych, jak odwaga, wytrwałość i dyscyplina, nie odznacza się zbyt niemi w dziedzinie organizacji i techniki rządzenia. Ludzie, którzy stoją na czele rządu, będą się starali wydobyć z obywateli maximum wysiłku dla dobra państwa“.

Kemal basza oświadczył następnie w wywiadzie udzielonym dziennikarzom: „Nie należy sobie wyobrażać, że stosunki pokojowe są utrwalone na zawsze. Turcja zagraża niebezpieczeństwem ze strony Rosji bezwzględnie wpatrzonej w wypaść i rozgrywać się w Turcji i dla której traktat lozański jest rozczarowaniem. W Turcji siły i rozwijającej się, Rosja zawsze widzieć będzie niebezpieczeństwo i groźbę. Teraz apanuje rząd sowiecki go Azji Mniejszej się propagandę pozornie w celach rewolucyjnych w sferze politycznych. Turcja musi zdobywać siły jak szybko, dopóki Rosja jest niezdolna do ofensywy. Musimy pracować szybko i dobrze“.

Kronika zagraniczna.

Ku-Klux-Klan przeciw robotnikom.

(x) Donoszą z Nowego Yorku, że onegdaj miała tam miejsce kilkugodzinna krwawa walka, między oddziałem głośnej w Ameryce sekty Ku-Klux-Klanu liczącym około pięćset ludzi, a robotnikami.

Starciu położyła kres dopiero policja

przy pomocy wojska, zmuszona do użycia broni, by rozdzielić walczących.

Walka z komunizmem w Niemczech.

(x) Akcja przeciw komunistom trwa dalej. Ostatnio przyaresztowano znowu dwięciu nowych członków rad załogowych. W Bremie wpadł w ręce policji nader obciążający materiał, który pod względem znaczenia z punktu widzenia zdrady państwa, przemawia jeszcze silniej przeciw komunistom.

A MARGIN: SIE.

Myśl wzleciała.

Myśl wzleciała uskrzydłona.
Do złocistych zórz,
Niech więc teraz wpośród łon
Dziś nie płacze już
Z żalości,
Niech nie płacze już.
Niech ulata kędy drzemie
Kwiat przecudnych łąk. —
Fenad bólów ludzkich brzemie
Wznosi własny krąg
Świetlany.
Wznosi własny kraa.
Leć, a dalej, płyn a daj!
Ponad kłamstwa szych.
Gdzie szyderstwa świat nie spał
Szczerych marzeń twych,
Serdeczna,
Szczerych marzeń twych!...

Stanisław Żytkowski (Bszeti).

W POMOCICI Z KRAJU

Góra Poznań.

(k) Z porównania ruciu księgarskiego w większych miastach polskich okazało się obalenie, że miastem, które najwięcej czyta i najwięcej kupuje książek polskich, jest Poznań. A miano właśnie kupuje dwadzieścia razy więcej książek niż Warszawa (nb. o wiele większe miasto!). Dzieje się to dlatego, że w Poznaniu prawie nie ma alfabetów, mieszczaństwo jest polskie, a robotnik, rzemieślnik i chłop wielkopolski chętnie czyta książki nie tylko dla rozrywki, ale również i dzieła fachowe, potrzebne do kształcenia się w danym zawodzie.

Uratowany przed samobójstwem

(k) Wywiadowca agentury śledczej w Warszawie Obojski, przechodząc ul. Podwale zauważył że przy stoliku przy oknie w kawiarni siedzi jakiś młodzieniec i coś niepewnie maniuje koło trzymanego rewolweru. Wywiadowca natychmiast znalazł się w kawiarni, podskoczył do stolika, schwycił młodzieńca za rękę odebrał rewolwer i odprowadził trzymanego do komisariatu. Tam stwierdzono, że jest to 22-letni Tadeusz Bogdan, poszukiwany przez wojskowy sąd okręgowy w Grudziądzu — za dezercję z młynarki wojskowej w Toruniu.

W toku dalszego dochodzenia ustalono, że młodzieniec pozostawił w rękopisach matki swej kartkę następującej treści: „Z powodu braku pracy i środków utrzymania, będę zmuszony ratować się na życie“.

MATYLDA SERAO.

ZGUBA.

Przed bramą ogromnej szopy, do której wchodziłi ludzie obejrzenia sztucznej sadzawki z krokodylami i klatki z tygrysami, Marja opuściła ciekawość i odwagę. Spoglądał na swego tatusia wzrokiem, który się wahał między trwogą i gorącym pragnieniem, lecz stał nieruchomo na miejscu, nie mając odwagi wejść do środka.

— Czy krokodyla są wielkie, tatusiu?

— Wielkie, mój straszku.

— Takie wielkie, jak nasza kucharka Anna?

— Dłuższe i więcej splaszczone.

— To nie chodźmy tam. Lepiej opowiedz mi tatusiu o krokodylach i tygrysach a za te pieniądze, które miałeś wydać w menażerji, kup mi jakie zabawki na via Nazionale.

— Nie, klejności mój, masz już dosyć zabawek.

— Tatusiu, co ty mówisz! Gdybyś ty wi-

Znowu żydowskie oszustwa dolarowe.

Policja tarnobolska wykryła nową szajkę żydowskich fałszerzy dolarowych, którzy mieli w Brodach swą „fabryczkę“ dla przerabiania banknotów 2-dolarowych przez przemianowanie na bankn. fałszywe dwudziestodolarowe. Mnóstwo tych banknotów w ten sposób stał się warteń nacieli oni na Tarnopol, Lwów i Warszawę. Wreszcie ich przyłapano i policja tarnobolska aresztowała niejakiego Laszczowera. Obecnie przyjechał do Lwowa delegowany specjalnie dla tej sprawy kom. Kwiatkowski w poszukiwaniu za drugim fałszerzem, należącym do głównych „macherów“ szajki, Lipe Schwarzwaldem, którego aresztowano.

Zamordował żonę po 3 miesiącach pożycia.

(k) Na drodze z Wiedrowicz do Litworów znaleziono trupa kobiety. Jak się okazało, była to zwłoki 18 letniej Marii Lubieszkowej, poślubionej przed trzema miesiącami przez 21-letniego Piotra Lubieszka, który ją zamordował. Przy sporządzaniu protokołu stwierdzono, że Lubieszkowa została zaduszona, a następnie wyrzucona do drzewa.

Morderca tłumaczy się iż powodem zbrodni była zdrada żony. Sprawcy mordu aresztowano i odstawiono do sądziego śledczego w Słobinie.

—:oOo:—

1823 czy 1923?

Wobec doniesień, jakoby na pewnej części świeżo wydanych nowych banknotów 250 tysięcznych zaszła omyłka w wydrukowaniu roku 1823 zamiast 1923 Dyr. Polsk. Kr. Kasy Poż. wyjawia, że mylne komentowanie rzekomej omyłki polega tylko na nieładnym odczytywaniu cyfr roku. Cyfra ta na niektórych banknotach ziała się wskutek niepełnego wyschnięcia farby drukarskiej i daje złudzenie 3 za 8.

Złudzenie przy odczytywaniu cyfr roku polega na tem, że ogonek 9, wskutek zbyt wielkiego może nałożenia farby drukarskiej na pewnej części drukowanych banknotów i wskutek niezurenego wyschnięcia, ziała się z górna częścią 8 ponieważ prawa strona 8 jest w środku nie do wzięcia, odnosi się wraz z wskutek złączenia, że wydrukowano 1823 zamiast 1923.

Dalszy nakład banknotów 250-tysięcznych będzie poddany dłuższemu procesowi wyschnięcia i ta sama cyfra będzie zupełnie wiódca i dokładnie czytelna.

W końcu stwierdzić należy, że wykmanie techniczne banknotów należy do państwowych zakładów graficznych, a nie do Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej, która tylko za-

twierdzą przedłożone jej wzory, a te były zupełnie estetyczne i bez błędów wykonane i utrzymane w tych zakładach banknoty puszcza w obieg.

Proboszcz hakatystą.

„Słowo Pomorskie“ donosi, że w Ogorzelinie w powiecie chojnickim, pomimo, iż kościół tego uczęszcza regularnie liczba polskich parafian cenajmniej równająca się z liczbą parafian niemieckich w ilości około 400 dusz parafianie polscy nie doczekali się ani jednego parafialnego nabożeństwa polskiego a kiedy wywodziwszy się należycie zapragnęli wspaniale zaśpiewać nabożną piosnką w kościele, ks. prob. Gronau widocznie dobrze obeznany z germanizacyjną metodą pruską, tego zabronił.

Wprawdzie pomyślność polska jest niewyczerpana. Parafianie polscy widząc, że zwykłymi drogami pożądanego skutku nie osiągną, założyli Tow. św. Kazimierza i na koszt tego towarzystwa zamówili nabożeństwo polskie. W tym wypadku ks. prob. Gronau nie odważył się na odmowę. Ale nabożeństwo to odprawił rano i przed polskiemu kazaniem oświadczył po niemiecku, że czyni to wyjątkowo i prze strzeżenie Polaków by nie rościłi sobie z tego powodu jakichkolwiek pretensji do nabożeństw polskich, bo czyni to tym razem tylko z łaski i tylko do odprawiania polskiego nabożeństwa zmusić się nie może.

I odtąd to z „łaski“ w okresach coś około sześciu tygodni odprawia rano i niby dla parafian polskich cichą mszę św.

Tak sprawę przedstawili a raczej tak się usłyszeli parafianie polscy w Ogorzelinach na wiecu odbytym tam w dniu 19-go sierpnia i uchwalili odpowiednią rezolucję, domagając się tego co przyznaje statut o mniejszościach narodowych, t. j. równouprawnienia w kościele.

Ządanie to chyba nie wygórowane. Chociaż bowiem polscy parafianie nie stanowią w całości większości w całej parafji, to jednakowoż do Ogorzelin uczęszczają właśnie wierni z czysto polskich wiosek.

Ządania zatem Polaków—katolików są zupełnie zasadnione. Chodzi o to, w jaki sposób osiągnąć pożądanego skutku. Dotychczas kolatali oni tak do władz świeckich jako i kościelnych bez skutku. Na wiecu mówiono nawet o wyrzuceniu za drzwi przez ks. proboszcza domagających się nabożeństw polskich w co się jednakowoż wprost wierzyć nie chce.

Takie fakty rzucające jasne światło na rzekomy ucisk Niemców w Polsce, są jednakowoż dla nas zbyt ubliżające i zachodzące nie równo z wytrawnemu ks. germanizatorowi należy się nauczka, że jesteśmy wszyscy równi wobec Boga.

— Bo cię widzę tylko przy obiedzie, mój tatusiu. A mamusie widzę ciągle. Jak mi kupisz, tatusiu, jaką zabawkę, powiem, że Kocham cię i mamusie tak samo.

— A, bardzo ładnie, ty — mały kłamczuszkę! Z pewnością wolisz zjeść sobie lodów w cukierni.

— Tak, tatusiu, wolę lody — z wiśni, takie czerwone.

Następnie, zjadłszy lody powoli, aby wystarczyły jaknajdłużej, Marjo chciał kupić ciastek dla biednej mamusi, która została sama w domu i nie jadła lodów. Chciał także sam nieśo pakiecik, włożywszy paluszek w petlicę sznurka.

— Tatusiu, jak będę już, będę mieć jeszcze lody codziennie?

— Będzie cię bolał brzusek.

— Nie, nie, nic mi nie będzie. Tatusiu, ja chcę zostać kirasjerem.

— A jeśli nie urosniesz duży? Tyś jeszcze moja kochana, maleńka lalczka.

— O, tatusiu, daj mi dużo jeść, ażebym był duży i gruby. Jak zostanie mały, nie wezmą mnie do kirasjerów.

(D. c. n.)

KRONIKA

— Kalendarzyk.

Środa dnia 5 września Wawrzyńca i Justyna.

Wschód słońca o 5 m. 48

Zachód o 7 m. 21

— widowiska.

Teatr Scala (Cegielniana № 18)

Program nr. 8

„Luna” (Przejazd I)

„Karnawał”

„Casino” (Piotrkowska 67)

„Po bałt maskowym”

„Odeon” (Przejazd 2)

„Zaginiony testament”

Grand-Kino (Piotrkowska 72)

„Mektoub”

Kalendarzyk historyczny.

1725 Zaślubiny Ludwika XIV z Marią Leszczyńską.

1772 Rosja ogłasza manifest okupacyjny.

Wiadomości bieżące

— Zebranie komitetu obchodu 150-lecia Komisji Edukacyjnej.

Dzisiaj o godz. 6 wieczorem odbędzie się plenarne posiedzenie komitetu obchodu 150-letniej rocznicy powstania Komisji Edukacyjnej.

Na posiedzeniu tem m. in. omawiana będzie sprawa wyniku konkursu na broszurę o Komisji Edukacyjnej oraz sprawa organizacji całokształtu uroczystości. (pap)

— Sprawa uniwersytetu w Łodzi na dobrej drodze.

Sprawa uniwersytetu, jak się dowiadujemy z sfer miarodajnych, posunęła się znacznie naprzód i najprawdopodobniej już w końcu bieżącego tygodnia odbędzie się posiedzenie komisji celem ustalenia wytycznych oraz przygotowania specjalnego planu, celem zainteresowania przemysłowców.

W związku z rozpoczętą akcją wyjaśnienia sfery miarodajnej, że podczas organizacji komitetu zwracano się również do młodzieży akademickiej, mianowicie do „Kół Łódzian”, piśmiennic i listnie, celem nawiązania kontaktu. Jednak żadnej odpowiedzi nie otrzymano. Jedynie „Kół Akademickie” słuchaczy Uniwersytetu Jagiellońskiego nadesłało do Kuratorium danych statystyczne, dotyczące młodzieży łódzkiej w Krakowie. (Pap)

— Z Instytutu Nauczycielskiego.

W związku z rozpoczęciem roku szkolnego, rozpoczyna również swą działalność Instytut Nauczycielski, umożliwiając w tym roku wstęp nie tylko nauczycielom, ale i szerszemu warstwowi publiczności, która może uczeszczać na wykłady.

W ten sposób Instytut spełni swe zadanie kulturalno-oświatowe instytucji.

Wpisy rozpoczęły się i trwać będą do 15 br.

Wpisowe na Instytut Nauczycielski dla publiczności wynosi miesięcznie, z prawem słuchania 12 godzin tygodniowo, 300.000 mk. (7 i pół złotych polskich), na kurs dwuletni 120.000 (3 złote polskie) i na kurs jednoroczny 80.000 mk. (dwa złote polskie). (pap)

— Nowa taryfa tramwajowa.

Z dniem dzisiejszym wchodzi w życie nowa taryfa tramwajowa. Na podstawie tej taryfy bilet normalny kosztować będzie 5.000 mk., bilet ulgowy 3.000 mk. (dla uczącej się młodzieży), wieczorny 8.000, nocny 10.000 mk.

Bilet miesięczny kosztować będzie 900.000 mk. (pap)

— Doroczne zebranie Chrześcijańskiego Związku włóknarzy w Zgierzu.

Onegdaj odbyło się zebranie Związku chrześcijańskiego włóknarzy w Zgierzu.

Cały szereg spraw referował przedstawiciel Zw. chrześcijańskiego, p. Świątkowski.

Jako pierwszy punkt porządku dziennego wysunięto sprawę redukcji pracy w fabrykach.

Referent stwierdził, że robotnicy po-

Restauratorzy nie kwapią się z obniżeniem cen.

Referat walki z lichwą — swoje, a oni — swoje.

Restauratorzy nasi, pomimo energicznej interwencji referatu walki z lichwą i często przeprowadzanych w zakładach gastronomicznych i jadłodajniach kontroli, nie kwapią się bynajmniej z obniżeniem cen, jakkol-

wiek ostatnio restauratorzy warszawscy obniżyli cenę t. zw. obiadów urzędowych do 15.000 mk., a nasi łódzcy „karmiciele” pobierają dotąd 18.000 mk. (pap)

Farmaceuci w Kasie Chorych grożą strajkiem.

Zarząd Kasy Chorych nie uwzględnił ich żądań

Jeszcze w ubiegłym miesiącu związek pracowników farmaceutycznych kasy chorych zwrócił się do zarządu kasy z żądaniem uregulowania plac farmaceutów.

Według tych żądań prowizor miałby otrzymać 5 milionów marek w sierpniu, a po mocnik aptekarski — 4 miliony mk.

Co do płacy za wrzesień, to zasadnicza pensja miała wynosić 6 milionów dla prowizora i 4.800.000 mk. dla pomocnika aptekarskiego.

W sprawie tej odbyły się już 3 konferencje między zarządem kasy chorych a delegacją pracowników farmaceutycznych, jednak do porozumienia nie doszło, gdyż zarząd kasy z powodu złego stanu finansów w tej instytucji, proponował 4 i pół miliona mk. oraz 3 miliony 676.000 mk. w sierpniu, a dalszą regulację według podwyżki, otrzymanych przez innych urzędników kasy chorych.

Z powodu zerwania konferencji odbyło się ogólne zebranie farmaceutów kasy chorych, na którym p. Szyndenbuch złożył

sprawozdanie z przebiegu pertraktacji z zarządem Kasy.

Referent wskazał, iż biorąc właśnie pod uwagę zły stan finansowy kasy farmaceuci wystawili tak niskie żądania. Poza to uzasadniono wszystkie punkty umowy, zawartej z pracownikami kasy, prócz punktu 5, co do regulacji plac.

W dyskusji mówcy wypowiadali się za bezwzględną nieustępliwością i w konkluzji przyjęto następującą rezolucję:

„Zebrani pracownicy farmaceutyczni aptek kasy chorych uchwalają: 1) żądać wypłacenia sumy podanej w swoim czasie do zarządu kasy, 2) w razie nieuwzględnienia słusznych i minimalnych żądań zebrani postanawiają w poniedziałek dnia 10 września o godzinie 12 w południe przystąpić do bezrobocia. 3) wobec niedojścia do porozumienia w pertraktacjach dotychczasowych, cała dalsza akcja zostaje przeniesiona do Warszawy, gdzie w ministerstwie pertraktować będzie związek farmaceutów Rzplitej Polskiej”. (bip)

winni się temu przeciwstawić z całą bezwzględnością.

Odnosne memorjały zostały już skierowane do rządu, aby zmusić przemysłowców do uruchomienia fabryk na przeciąg 6 dni w tygodniu.

Cały szereg mówców poruszył sprawę organizacji, sprawę ubezpieczeń robotników w razie nieszczęścia podczas pracy oraz sprawę kasy emerytalnej. (pap)

— Sytuacja w przemyśle.

Obecna sytuacja w przemyśle, która powstrzyma się dzisiaj przez bezustannie wzmniejszając się redukcją dni pracy w fabrykach pogłężyła się obecnie wobec ustalenia nowej podwyżki plac, co bezwzględnie wpłynie na znaczny brak gotówki, który daje się poważnie odczuwać.

Fołożenie to pogarsza jeszcze znacznie konieczny zastój w kupnie, spowodowany zbliżaniem się świątami żydowskimi, tak, że obecnie w niektórych fabrykach wędliniarskich zupełnie nie ma kupujących.

Sytuacja ta naogół w przemyśle krowczym i n. niniejszym przedstawia się znacznie gorzej niż w wielkim, który przeważną część swych wielkich fabryk ma uruchomioną. (pap)

— Wydział gospodarczo-handlowy uzyskał obce waluty.

Jak już donosiliśmy, wydział handlowo-gospodarczy magistratu m. Łodzi zwrócił się do centrali P. K. K. P. z prośbą o przydzielenie (wydziałowi stałego kontyngentu walut obcych, niezbędnych na zakupy produktów spożywczych w Gdańsku.

Zarząd P. K. K. P. w Warszawie do prośby tej się przychylił, zaznaczając jednakże, że na przyszłość kontyngentu takiego przydzielać nie będzie.

Wobec uzyskania walut, wydział handlowo-gospodarczy przystąpił do zakupu całego szeregu produktów kolonialnych u importerów gdańskich.

Zakupy te niewątpliwie przyczynią się do obniżenia cen na rynku towarów kolonialnych. (pap)

— Zakaz ruchu samochodowego.

Wydział Gospodarczy Magistratu pol-

nowił zawiesić ruch samochodowy, motocyklowy i węgole kolejowy w mieście Łodzi.

(Obecnie w parku tym domolony jest tylko kilka samochodów.)

— Oszczędności złotowe w P. K. O. Oszczędności, złożone na rachunki w P. K. O., składać można w urzędach pocztowo-telegraficznych.

Zwykle urzędy i agencje pocztowo-oszczędności złotych nie przyjmują, a to ze względu na niemożność terminowego informowania tych urzędów o zmianach kursu złotego. (pap)

— Sprawy teatralne.

W celu przekazania inwentarza teatralnego i owej dyrekcji Teatru, Oddział Gospodarczy Magistratu powołał do życia specjalną Komisję, która ma przekazać inwentarz pp. Wrzeszyńskiemu i Pawłowskiemu. W skład tej komisji weszli radni: Wojakowicz, Kuk i Geppert.

— Jesień nadchodzi, a napoje chłodzące drożeją.

Do referatu walki z lichwą przy Komisjaracie Rządu, związek właścicieli fabryk napojów gazowych złożył pismo, zawiadamiające o podwyższeniu cen z dniem 2 września rb., i tak: 1 butelka „Sinaleo” oryginalnego 6.000 mk., butelka lemoniany I gat. 4.500 mk., but. II gat. 3.000 mk. ;

Do wyrobu powyższych napojów używany jest cukier.

1 butelka wody stołowej 2.500 mk., 1 butelka półlitrowa wody stołowej 1.700 mk., 1 butelka wody mineralnej stołowej sztucznej 2.000 mk., butelka wody mineralnej stołowej sztucznej 2.000 mk., naturalnej alkalicznej „Ostromecko” 3.000 mk. (pap)

— P. K. O. udziela kredyty drobnym przemysłowcom i rzemieślnikom.

Jak się dowiadujemy, P. K. O. okazała skłonność do udzielania pożyczek na warunkach ulgowych za pośrednictwem wojewódzkich wydziałów przemysłowych i ministerstwa przemysłu i handlu drobnym przemysłowcom i rzemieślnikom i narazie przeznaczyła na te cele marek 500 milionów.

Kredyt ten ma być krótkoterminowy.

trzymiesięczny, za oprocentowaniem 14 procent w stosunku rocznym i 6 procent w stosunku rocznym dla banku, udzielającego żyra.

Pożyczki te bowiem będą udzielane za zrym banku.

W związku z powyższem petenci winni skierować podania należycie ośmopłowane wraz z załącznikami do wydziału przemysłowego województwa. (pap)

— Drogi węgiel.

Do mieszkania Borkowskiego Józefa przy ul. Katnej 36 zgłosiło się dwóch węglarzy, ofiarując dwa korce węgla po bardzo niskiej cenie. Zachęcony niską ceną węgla, Borkowski kupił tenże, lecz drogą za niego zapłacił, gdyż w czasie wnoszenia węgla, jeden z handlarzy skradł mu zegarek, wartości 1 miliona marek. (pap)

— Opłaty telegraficzne gdańskie w ruchu z Polska.

Z dniem 1 bm. opłaty telegraficzne gdańskie w ruchu z Polską wynoszą za jeden wyraz w zwykłym telegramie 96.000 mk. niemieckich. Najwyższa opłata za telegram wynosi 90.000 mk. (bip)

— Zatarż w telefonach zlikwidowany.

Pomiędzy dyrekcją P. A. S. T. w Łodzi a przedstawicielkami Związku telefonistek w Łodzi, pod przewodnictwem inspektora Kulickowskiego została spisana umowa, mocą której od 16-VIII place telefonistek regulowane będą w stosunku do orzeczeń komisji statystycznej dla przemysłu włókienniczego w Łodzi z okresem regulacji dwa razy miesięcznie do dnia 31-12 br. (pap)

— Za przykładem Łodzi.

W przędzalni i szarparni A. Gutsche w Zgierzu wymówiono pracę robotnikom na 14 dni z powodu stagnacji w przemyśle.

W Strykowie w cegielni Wolperta wymówiono pracę robotnikom z powodu zastój w budownictwie.

W tkalni Michała Stala w Pabjanicach również wymówiono pracę robotnikom z powodu ogólnej stagnacji. (bip)

— Krótki żal...

Na zasadzie art. 1 pkt. 3 rozporządzenia R. O. P. z dnia 11 sierpnia 1920 r. Dz. Ust. Nr. 81, poz. 540, zostali pozbawieni obywatelstwa za opuszczenie granic państwa, celem uchylecia się od obowiązku służby wojskowej.

Piotrkowski Dawid Zelman, Kamelgarn Sender, Zusskind Taube, Hajer vel Gajer Oskar oraz Lider Fischel, — wszyscy przed wyjazdem zagranicę zamieszkiwali w Łodzi. (pap)

Teatr i sztuka

— Teatr Miejski.

Zespół Teatru Miejskiego w dn. 1 bm. rozpoczął próby z pierwszej sztuki sezonu „Fantazego” pod reżyserją Stanisławy Wysockiej. Malarnia i kostiumerka pracują nad stylowym inscenizowaniem arcydzieła Słowackiego. Równocześnie odbywają się próby z drugiej sztuki groteski Molnara pt. „Jego mecenas”.

Inauguracyjny spektakl „Fantazy” dn. 11-go b. m.

Ze sportu.

Jak się dowiadujemy, projektowane na dzień 15 września rb. zawody drużyn reprezentacyjnych Łódź-Kraków nie dojdą do skutku z powodu trudności czynionych przez P. Z. P. N., a oprócz tego z powodu przypadających w tym terminie zawodów o mistrzostwo Polski, które odbędą się w Łodzi między „Wartą” a Ł. K. S.

Zawody międzymiastowe nie doszły do skutku głównie z sprzeciwu „Warty”, która nie chciała się zgodzić na przesunięcie terminu gry. (pap)

ŁKS — ISKRA 9:1 (3:0)

Na niedzielnym meczu ŁKS wywalczył wszystkie gole: niezła technika, dobra

S. † P.

EDMUND GRZESIKOWSKI

urzędnik poczty

zmarł dnia 3 września 1923 r., przeżywszy lat 73.

Na wyprowadzenie zwłok z kościoła św. Krzyża w dniu 5 września, o godz. 5 po południu zapraszają życzliwych i znajomych
1604-b)

Rodzina.

Bronić będziemy polskości Łodzi!

DEKLARACJE POLSKICH FRAKCJI NA WCZORAJSZYM POSIEDZENIU RADY MIEJSKIEJ.

Piąte plenarne posiedzenie Rady Miejskiej otworzył o godz. 7 i pół przewodniczący p. dr. Fichna.

Po załatwieniu komunikatów przystąpiono do składania deklaracji.

Deklarację frakcji N. P. R. złożył p. Feifer. W deklaracji tej szczególnie podkreślono było iż narodowa partja robotnicza stać będzie na straży polskości miasta.

Radny Nowacki składa w imieniu koła narodowego w Radzie Miejskiej deklarację mniej więcej następującej treści:

Ugrupowania narodowe polskie, wysyłając swych przedstawicieli do Rady Miejskiej zalecały im, aby nieugięci stali na straży interesów miasta i jego polskości. Dążyć zatem będziemy między innymi: do zrównoważenia budżetu drogą wyzyskania źródeł dochodowych.

Ponieważ przyszłość Polski gruntuje się na uświadomieniu narodowym i wychowaniu należytem młodego pokolenia; stąd szczególnie troska nasza musi objąć szkolnictwo. Dalej dążyć będziemy do podniesienia zdrowotności miasta, do racjonalnej rozbudowy miasta w celu usunięcia gęstości mieszkaniowego.

W dziedzinie opieki społecznej zmieścić będziemy do stopniowego urzeczywistnienia koniecznych potrzeb niezamożnej ludności. Zwalczając będziemy drożyznę przez popieranie wszelkich usiłowań magistratu, zmierzających do zaopatrywania ludności w artykuły pierwszej potrzeby.

Deklarację w imieniu Chrześcijańskiej Demokracji złożył radny Wojakowski, deklaracja stwierdza powołując się na wieoletnią pracę Stronnictwa Ch. D. o dobro ogółu, a w szczególności warstw robotniczych i upatrując cel tej pracy w moralnym, religijnym i materialnym podniesieniu mas robotniczych stanowiących podstawę ludności w miastach drogą ewolucji i oparcia się o niespożyte zasady etyki chrześcijańskiej

kombinację i start do piłki, ambicję, szybką orientację, strzał do bramki z każdej dogodnej pozycji. Goście starali się prowadzić grę otwartą nawet wtedy, kiedy nie było już żadnych widowisk na wyrównanie.

Gra ostra, często foul ze strony Iskry, obfitowała w szereg ciekawych momentów. W pierwszej połowie nieznaczna przewaga gospodarzy, którzy umieli ją wykorzystać, strzelając 3 bramki.

Po przerwie ciągłe ataki ŁKS-u uwieńczone zdobyciem dalszych 6 bramek. Bramki zdobyli: Miller 4, Lange 2, Szpurna, Durka. Otto po jednej. Honorową dla Iskry strzelił Październik. W ŁKS-sie najlepszy Otto. w Iskrze Październik. Sędziował b. dobrze p. Mund z Krakowa. Publiczności około 3000 osób.

— W sprawie zebrań „Badaczy Pisma Św.”

Wobec rozszerzanych pogłosek, jakoby w sali Polskiej Y. M. C. A. przy ul. Piotrkowskiej 243 odbywały się zebrań „Badaczy Pisma Św.”, Komitet Polskiej Y. M. C. A. oświadcza jaknajkategoryczniej, że takie zebrań w lokalach Polskiej Y. M. C. A. nigdy nie miały miejsca. Jeżeli podobne zebrań odbywają się przy ul. Piotrkowskiej 243,

oraz biorąc pod uwagę, że w sprawach samorządu miejskiego wspólne interesy całej ludności stanowią decydującą przewagę nad interesami poszczególnych grup niniejszym uroczysto oświadczam że za najpilniejszą sprawę w swej działalności samorządowej pozostaje co następuje:

1) pieczę nad zdrowiem moralnem ludności, a przede wszystkim nad organizacją, rozbudową i pogłębieniem szkolnictwa, zmierzającą do całkowitej realizacji powszechnego szkolnictwa w Łodzi przez stworzenie odpowiednich warunków 2) Walkę z drożyzną, 3) Naprawę finansów samorządowych 4) Poparcie warstw robotniczych w ich walce o poprawę bytu 5) Organizację oszczędności dla ludności miasta, 6) pieczę nad zdrowiem fizycznym ludności, 7) Zrealizowanie i rozwój instytucji użyteczności publicznej np. wodociągów i kanalizacji, rozszerzenie komunikacji miejskiej i zamiejskiej, regulacja miasta, budowa domów robotniczych i wogóle tanich mieszkań rozbudowa elektrowni, gazowni i t. d. 8) Zabiegi o jednolite i harmonijne współdziałanie pomiędzy władzami samorządowymi a państwowymi.

W imieniu P. P. S. deklarację złożył radny Rapalski w imieniu niemieckiej partji pracy, radny Kuk Poale - Syjon radny Holenderski w imieniu sjonistycznej partji pracy radny Szwaig, w imieniu Bundu radny Lichtensztajn, w imieniu frakcji ortodoksów poseł Minberg, w imieniu niemieckiej partji mieszczańskiej radny Bode.

Po złożeniu tych deklaracji przystąpiono do dalszych punktów porządku dziennego, przyczem pojedynczy mówcy swoimi interpelacjami i wywodami tak dalece przeciągali posiedzenie, że przedstawiciele prasy z powodu spóźnionej pory opuścili salę posiedzeń; nie doczekawszy się zakończenia debat.

to nie dzieje się to w sali Polskiej Y. M. C. A., lecz prawdopodobnie w sali „Männergesangvereinu”, która już od stycznia br. przestała być lokalem Y. M. C. A. i jest w wyłącznym posiadaniu i rozporządzeniu „Männergesangvereinu”.

Za Komitet: Prezes:

Dr. A. Grohman.

— Z Muzeum Miejskiego.

Z dn. 3 września zostało otwarte Muzeum Miejskie (Piotrkowska Nr. 91). Narazie Muzeum zwiedzać można w godzinach od 4—7 po poł. z wyjątkiem niedziel i świąt. Ceny biletów wejścia są: dla dorosłych — mk. 5000, — dla młodzieży — mk. 1000, — szkoły, zwiedzające Muzeum pod kierownictwem nauczycieli w celach naukowych, płacą ryczałtem mk. 5000.

— Hujna ofiarności.

Panowie Gościński i Droczyński, właśc. ciele zakładu dekoracyjno-malarskiego, oddali maszynę parową w Państwowej Szkole Włókienniczej w Łodzi własnym kosztem trzech milionów marek.

— Z Miejskiej Biblioteki Publicznej.

Z dn. 1 września rb. Miejska Biblioteka Publiczna otwarta będzie od godz. 3 po poł. do 9 wiecz.

PRZEMYSŁ HANDEL I FINANSE.

DROBNE WIADOMOŚCI Z ZAGRANICY.

(—) Jeden z domów handlowych w Gałaou w Rumunji zwrócił się do Zarządu Targów Wschodnich z prośbą o podanie adresów przedsiębiorców z branży włókienniczej, juty, parafiny, olejów terpentynowych i żelaza lanego.

Fabryka beczek w Bukareszcie zawiązała z Zarząd Targów Wschodnich o warunki dostawy i ceny pół miliona beczek, które chce sprowadzić z polski.

Jedno z handlowych towarzystw akcyjnych w Gdańsku zgłosiło swoje zapotrzebowanie na stoiska. Jest to 40-ta firma gdańska biorąca udział w Targach Wschodnich.

(—) Z RYNKU TOWAROWEGO

W dziale manufaktury ceny w Warszawie są niższe od cen u fabrykantów w Łodzi i Białymstoku, ponieważ tamci nie mają wielkich zapasów, a muszą już opłacać o wiele wyższą robociznę. Hurtownicy warszawscy są też w fazie poszukiwania gotówki, a przeto sprzedawali taniej o 10 do 15 proc., niż w poprzednim tygodniu. Za sztukę „Domowego”, Setnego i Silezji żądano tylko 900 tys. i jeszcze mniej, gdy cena już sięgała 1,000 tys. Tak samo staniało pościelowe i

Oksford. W Łodzi dawano 60 proc. towaru na weksle. Za dyskonto płacono 15 promil. Zanotowano tam: Sybir 130 tys. Obrusy — 190 tys. Tyk „18” — 72 tys., „20” — 78 tys. Chustki podrożały o 15 proc. Połowę dają na weksle.

EKSPONATY ALGIERSKIE W DRODZE

(—) Wedle depeszy Izby Handlowej w Algierze, opuścił okręt „Gouverneur General Chazy” Generalnej Kompanii Transatlantycznej wiozący eksponaty dwudziestu firm algierskich przeznaczone na III Targi Wschodnie dnia 2 sierpnia br. port algierski przez Marsylję i Hawr do Gdańska.

Giełda warszawska.

WALUTA.

Dol. St. Zjedn. 249000 | Marka niem. 0.02

Czeki i wpłaty

Berlin	11550	Londyn	1135000
Gdańsk	0.02	Nowy Jork	247000
Praga	7540	Paryż	14100
Szwajcaria	44920	Wiedeń	545
		Włochy	10650

AKCJE:

(w tysiącach mkp.)

Bank Dyskontowy	800	Cegielni	155
Bank Handlowy w Warszawie	1900	Cmielów	220
Bank dla Handlu i Przemysłu	505	Modrzejów	1975
Bank Kredytowy w Warszawie	200	Ostrowieckie	2300
Bank Małopolski w Krakowie	107,5	Ostrowieckie 5 em.	2150
Bank Polski Przem. we Lwowie	85	Ottwein	145
Bank Zw. Sp. Zarob.	605	Rohn i Zieliński	210
Bank Zw. Ziem.	95	Radzki	770
Bank Hand. Wilen.		Starachowice	1280
Przyw.	240	Ursus	515
Bank Hand. w Pozn.	205	Cukier	9200
Kijewski	1000	Drzewo	62
Pols	122,5	Węgiel	1265
Wilni	190	Pocisk	212,5
Czersk	450	Parowoz	130
Częstocice	5800	Zieleniewski	2100
Gostawica	600	Zyrardów	61000
Syndykat Rolniczy	725	B-cia Jabłkowski	44
Kabel	260	E. J. Borkowski	167,5
Kłucze	190	War. Tow. Zębig.	28
Miechów	770	Polbal	33
Cukrownia Ostrow. 3 emisji		Spies	255
Firley	95	Zeh Tow. dla Handl. i Przem.	55
Elektryczność		Haberbusch	860
Sole potasowe	1500	Pol. Tow. Elektrycz.	190
		Spirytus	1625
		Nafta	120
		B-cia Nobel	545
		Rylsey	45
		Sila i Swiatlo	260

Ceny mówią!

alta damskie z dobrego weluru

serja 1	2	3
1500	1800	2500

alka damskie z dobrego szewjotu

serja 1	2	3
450000	550000	650000

alka męskie z wełn. materiału

serja 1	2	3
1500	2200	2800

alka męskie najlepsze wykończenie

serja 1	2	3
1800	2400	2800

alka męskie futrem ubierane

Jedwabne pluszowe alka w wielk. wyborze

Nie zwlekać — tendencja zwyżkowa.

Szmechel i Rozner Łódź,

Piotrkowska 100 i filja 160. (1841s1)

Potrzebni chłopczy z kaucją

do roznoszenia gazet zgłaszać się do „Rozwoju” 1610s2

Ogrodnika - gospodarza

(samotnego) poszukuje do majątku ziemskiego. Wymaga na znajomość gospodarstwa rolnego i warzywnictwa. Zgłaszać się u T. Wagnera, Piotrkowska 101, od 10—12mej. (1665b-

Urzednikom na wypłate

sprzedajemy: garnitury (na obstalunek) oraz materjaly damskie i męskie. Wszystko w dobrym gatunku. (1681-k

„Globus”, Piotrkowska 79.

LECZNICA CHOROBY ZĘBOW

LEKARZA-DENTYSTY H. PRUSS

145 Piotrkowska 145.

za plombowanie, oraz wprawianie zębów

opłata podług taryfy. 893k

Konkurs.

Magistrat m. Zgierza niniejszym rozpisuje konkurs na posadę lekarza szpitala miejskiego (60 łóżek, oddział wewnętrzny i chirurgiczny).

Oferty należy składać w Magistracie (Wydział Zdrowotności) do dnia 15 września r. b.

Kandydatom zwraca się uwagę, że Magistrat nie zobowiązuje się dostarczyć mieszkania.

1875-k-2)

Magistrat.

Zamienię mieszkanie

3 pokoje, kuchnia, przedpokój w Warszawie, okolica Aleje Jerozolimskie na 3 lub 4 pokoje w Łodzi.

Oferty sub „M. O” w adm. nin. pisana. (1616-b

Samochód osobowy 35 P. S.

z nowym wybiciem w dobrym stanie okazjynie do sprzedania ul. Gdańska 124. 1598s2

Pokoju

z meblami lub bez poszukuje bezdzietne małżeństwo chrześcijanie. Łaskawe oferty do adm. Rozwoju sub „Mieszkanie” (1615-k-2

Kupimy meble:

Sypialne, Stołowy, Gabinet (ew. pojedynczo). Używane lecz w b. dobrym stanie. Zgłoszenia Rzgowska 48, a parjera. (1679b

Pracownia sukien i kostjumów

Robote wykonywa się starannie podług ostatnich żurnali. Robote kostjumu od 400 tys., sukni 250 tys. Przyjmuje się suknie i kostjomy do krajania i pasowania. Sprzedaż fasonów papierowych i manekinów. Piotrkowska 154 m 18. (1532-k-5

Mebel klubowe

DYWANY, SYPIALNI, STOŁOWE SALONY, GABINETY, MEBLE BIUROWE, KUCHENNE URZĄDZ., ŁÓZKA METALOWE.

Po cenach najniższych.

— poleca —

MAGAZYN MEBLI

Wł. Romiszowskiego

PIOTRKOWSKA 116 i p. tr.

Telefon 21-61.

Pracownia

sukien i okryć damskich. O. Czechowej Andrzeja 1822, przyjmuje wszelkie roboty i wykonuje punktualnie podług najnowszych żurnali. 1696s2

Helena Langer!

mieszka: Hotel Klukas przy ul. Cegielińskiej przyjdź z dziećmi do mnie przeproszę za wasz soko. Franciszek Langer. 1608s1

Zaginął chłopiec

lat 12 ciemnoblondyn szara cyklistówka zielona marynarka czarne spodnie. Ktoby wiedział gdzie się takowy znajduje proszony jest o zawiadomienie rodziców na ul. Wolborska 40, Karol Gluch. 1602s1

Etamina

torebki, pończochy, galanterja męska. R. Grabowski Dzielna 2. (1617s9

Jest do sprzedania

nowobudowany się dom, składający się z sali 12x8 metrów. 2-ch pokoi z kuchnią i samodzielnego dużego podwórza. Tamże do sprzedania 2 furgony parokony, jednokony w dobrym stanie. Wiadomość, Gazowa 7, Koziny. 1566s9

Nauczyciel

szkół średnich / przyjmuje zapisy na komplety języków: polskiego, niemieckiego i matematyki w zakresie 3 klas Gimnazjum. Komplet 4 uczniów. Zgłoszenia: Zachodnia 36, m. 12. 1614-b

ETERNIT
Karpiówka Holenderska
Wapno budowlane surowe i lasowane
Cement Cegłę maszynową własnej produkcji
 i inne materiały budowlane — poleca —
Tow. Handl. Przem.
Józef Zeydler i S-ka
 Sp. Akc.
 Oddział w ŁODZI, ul. Kilińskiego 79. telefon 2-71.
 (1597s4)

Wina, wódki, likiery
 i codziennie świeżo paloną **kawę** (1667s1)
 — poleca —
TEODOR WAGNER
 Piotrkowska 101. — Telefon 591.

Drobne ogłoszenia

Kupno i sprzedaż:

Drzewo opałowe w szeszapach i rabane. Sprzedaż hurtowa i detaliczna. Ceny konkurencyjne. Wólczańska 60, skład drzewa. 5390-6

Dwa majątki po dwie włóki z budynkami, inwentarzem żywym i martwym do sprzedania na Biuro „Pośrednik”, Zgierz, Parzęczewska 3. 5405-1

Szprychy dębowe, suche, wiśnie do ciężkich i lekkich kół do sprzedania. Franciszkańska 41. 5450-2

Magiel do sprzedania, Zielona 44. 5490-2

Ważne dla niemających mieszkańca. Sprzedam część wili w Rudzie Pabjanickiej 6 pokój z kuchnią wolne od zaraz. Wiadomość Narutowicza 22, ślusarnia. 5494-2

Sprzedam łóżka z materacami otomane, leżankę, stół, krzesła, zegar i kredens kuchenny Piotrkowska 154-9 II piętro. 5500-2

Przyjechał powozik karetka do sprzedania, Ceglana 62 5489-2

Nowy i części, gumy do sprzedania. Piotrkowska 128 Krzesiński. Tamże motocykl „Bradburg” 4-konny z luzsznibą. 5508-5

Dom, sklepy rozmaite, plac do sprzedania. Piotrkowska 197 „Pośrednik” 5504-4

Plac w Łodzi lub na przedmieściu kupię. Oferty z ceną w Rozwoju pod „Zaraz”. 5502-1

Samochód sprzedam „Ford” w dobrym stanie, cena 45 milionów. Wiadomość Zgierska 24. 5509-3

Dom z piekarnią, fabryką, ogrodem i gruntem sprzedam natychmiast. Cena przystępna. Piotrkowska 197 „Pośrednik”. 5527-1

Dwa warsztaty stolarskie naczynia, szopa i plac za Helenowem do sprzedania Konstantynowska 56 m. 28 a ślaska od 6-8. 5546-3

Sprzedam maszyny do szycia bielizny i skóry prawie nową bardzo tanio. Radwańska 49 m. 37. 5538-2

Sprzedam sklep galanteryjny z meblami pokój i kuchnia Kilińskiego 101 m. 2 do 9 rano 5549-3

Posorko jesionową b. lekką nową i luzję sprzedam Zakątna 45 m. 14. 5550-5

Sprzedam kredens, otomnę konia na biegunach. Kilińskiego 77-2. 5553-2

Różne:

Kuszerka Pipikowa przyjmuje państwa miejscowe i przyjezdne. Piotrkowska 152 m. 14. 5295-4

Potrzebna dziewczyna do cukierniczej piekarni do różnej roboty do lat 17. Cukiernia Lipowa 27 W. Michalski. 5526-1

Potrzebna paniątka do dzieci na godziny od 3 do 7. Nowo Ceglana 40 m. 9. 5521-1

Potrzebna służąca do wszystkiego zaraz. Przejazd 65 u gospodarza. 5522-1

Przyjmę posadę stróża zaraz. Wiadomość Pomorska 40 u portjera. 5492-2

Potrzebna prasowazka na kosiwole i drobniaki. Zawadzka 16-a pralnia. 5493-1

Gospodyni wiejska lub miejska zna szycie, chodowie drobitu kuchnię, może zastąpić kucharza. Łagiewnicka 27 m. 22. 5496-2

Potrzebny chłopiec do cukierniczej piekarni do różnej roboty. Dzielna 10, W. Michalski, cukiernia. 5519-1

poszukuje lokalu 7-8 pokojów w okolicy Nawrot, Rozwadowskiej na północ nie wyłączając krańców miasta. Oferty pod lit „T. U. P.” 5187-2

Tygodnik „Rozwój”
 wychodzący w Warszawie, jest jedynym piśmie, które bez ograniczeń światła **niebezpieczeństwo żydowskie**,
 -renumeratę włączać można w biurze T-wa „Rozwój” przy ul. Podlesnej 4. 1509 s22

Przedsiębiorstwo robót szklarskich
 oraz sprzedaż szyb. Przyjmuje wszelkie zamówienia wchodzące w zakres szklarstwa Jan Candryk Łódź, ul. Piotrkowska 249 (1494-8-d)

Lokal przemysłowy do odstąpienia. Oferty Rozwój pod „Okazja”. 5487-5

DROGISTA z kilkuletnią praktyką i znajomością recepturą poszukuje posady od zaraz. Oferty Rozwój sub „Drogista” 5498-1

Przyjmę dwóch uczni na mieszkanie z inteligentnej zamożnej ziemiańskiej rodziny w wieku do lat 15. Pusta 22 inżynier 5499-1

Stancja dla uczni, Pańska 85 m. 13 lewa oficyna i wejście 5516-2

Poszukuję nauczyciela gry skrzypcowej (początki) w godzinach wieczorowych Oferty listowne z warunkami, Brzezińska 119 Pawlicki. 5514-2

Potrzebni zdolni pończosznicy na maszyny ręczne (szytkopy) Wiadomość: Franciszkańska 11 restauracja. 5512-1

Potrzebne dwie dziewczyny do młeczarni. Piotrkowska 189. 5513-1

Szóstoklasista prosi o mieszkanie przy rodzinie szwamiar za pomoc w lekcjach. Wiadomość w Rozwoju pod „Skromny”. 5505-1

Zaginął pies „Doberman” czar. Zny wabi się Hektor zwrócić za nagrodą na ul. Pańska 88. Nieprawdy posiadacz odpowie są dawnie. 5484-2

Wonniersacja francuska (lekcje). Komplet dla dorosłych i dla dzieci od lat siedmiu. Przejazd 51, m. 12. 5431-1

Pończochy, skarpetki wyrabia z powierzonej przędzy. Pończosznia, Gdańska 135. 5434-1

Kapelusze damskie tanio, modne, elegancko i solidnie przerabiam i nowe wykonuję. Kujawska, Nawrot 37, m. 7, prawa oficyna, III piętro. 1548-2

Kawaler, lat 44, poszukuje towarzyski życia. Cel matrymonialny. M. Renczelewski, Kilińskiego 187, zegarmistrz. 5542-20

Przedsiębiorstwo robót szklarskich oraz sprzedaż szyb. Przyjmuje wszelkie zamówienia wchodzące w zakres szklarstwa. Jan Candryk, Łódź, ul. Piotrkowska 249. 5330-17

Potrzebna młoda służąca. Ulica 6-go Sierpnia 22, Zdrojewska. 5481-1

STUDENT adziela matematyki, łaciny, fizyki, języków. Kilińskiego 86-3, druga drama. 5465-1

Szkolne teczki, tornistery, pasy kołnierzy, stylpy w dużym wyborze poleca S. Skarzyński, Piotrkowska 135. 5483-1

Jest do odstąpienia pokój z kuchnią około przystanku tramwajowego № 10-6. Wiadomość Główna 5 u dozorczy. 5525-3

Kawaler 36 lat przemysłowiec przystojny chciałby tą drogą poznać zamożną kobietę do lat 36. Cel matrymonialny. Oferty Rozwój dla Solidnego. 5524-2

Do szkoły rysunku i malarstwa S. Andrzejewskiego Kilińskiego 135 potrzebne są modelki. 5525-3

Potrzebny woźnica przyjaciel koni. Radwańska 35 Potz. 5526-1

Kto wypożyczy 5.000 złotych polskich. Mogę zabezpieczyć na hipotecę. Oferty upraszam składać do administracji „Rozwoju” pod „Chrześcijanin 100” 5531-6

Potrzebna starsza kobieta do dziecka i posług. Wólczańska 127 (portjerna). 5532-3

Potrzebny praktykant do zakładu ślusarsko-mech. Al. Kościuszki 37. 5529-1

Potrzebna służąca. Rozwadowska 19 m. 35. 5528-2

Potrzebna służąca sumienna do domowej roboty. Pańska 1 sklep Fr. Stefańskiego. 5528-2

Potrzebna dziewczyna do dzieła. Szkolna 27 Wielka. 5522-3

Potrzebna praczka do pralni ul. Wschodnia 57. 5535-3

Potrzebna zdolna do pracowni damskiej. Szkolna 27 parter. 5538-2

Dziewczyna lub kobieta na przychodnie poszukiwana do małego dziecka. Zgłosić się Al. Kościuszki 71 Peters od 4-5.

Uczeń kl. 6-ej udziela lekcji po cenie przystępnej. Wiadomość Wólczańska 144, p. Jaworska. 5539-3

Ogrodnik poszukuje dzierżawy ziemi. Oferty uprasza nadsyłać do Rozwoju pod „Ogrodnik”. 5540-4

Osoba inteligentna poszukuje pracy do zarządu domem. Dworzec Kaliski bufet i jej klasy. 5541-2

Młoda inteligentna kobieta poszukaj posady, może zająć się gospodarstwem u samotnego pana. Oferty pod „R. S. do Rozwoju”. 5542-3

Potrzebni czeladnicy na białe roboty i podręczniak. Piotrkowska 92. 5547-3

Poszukuje się piwnicy (suteryny) z wejściem od ulicy lub bez w okolicy Zielonego Rynka. Oferty do Rozwoju pod „Piwnica”. 5551-3

Zdolna krawcowa i bielizniarka do prywatnego domu potrzebna. Sienkiewicza 53 m. 5. 5544-1

Przybiłkował się pies rasy wilczej. Prawy właściciel może odebrać za zwrotem kosztów ul. Dzielna 74 u dozorczy domu. 5546-3

Stancja a nauczyciela francuskiego. Kilińskiego 77-2. 5552-1

Dnia 29 | VII przybiłkował się pies buldog. Prawy właściciel może odebrać ul. Dolna 24 Gieglar 5554-1

Kostjumi i suknie szykowne i eleganckie wykonuje pracownia Eleonory, Al. Kościuszki 41. Ceny bardzo przystępne. 5455-1

Chłopiec potrzebny do terminu Orla 25 stolarnia. 5556-2

LOKAL handlowy 2 pokoje od odstąpię tylko chrześcijaninowi za zwrotem kosztów. Zgłoszenia skrzynka poczt. 105. 5557-3

POTRZEBNA osoba do chorej na noc. Oferty i warunki proszę składać do redakcji niniejszego pisma pod „Chora”. 5558-3

Zagubione dokumenty

Sowińska Stanisława zagubiła bilet służbowy wolnego przejazdu tramwajem wydany z dyrekcji K. E. Ł. 5801-2

Pietrzak Józef zagubił portfel zawierający półtora miliona marek, dowód osobisty wyd. w miasteczku Stenczew w ziemi Poznańskiej. 5497-2

Raszke Józef zagubił dowód osobisty wydany w Pabjanicach oraz książeczkę wojakową wydaną w P. K. U. Sieradz 5495-2

Berger Stanisław zagubił kartę te powołania wyd. w P. K. U. Łódź. 5518-2

Jezierska Regina zagubiła dowód osobisty wyd. w Łodzi. 5534-3

Sylburski Czesław zagubił dowód osobisty wydany w Łodzi. 5545-5

Marcinek Marja zagubiła dowód osobisty polski wydany w Łodzi. 5548-3

Plące 1371530

150% drożej kupuję brylanty, złoto, srebro zegarki, stare zęby, garderobę Konstantynowska 7, Miłcha prawnia oficyna, I-sze piętro

Kupuje 2100

plące 200 proc. drożej za brylanty, złoto, srebro i biżuterię, zęby sztuczne, garderobę i szale czarne. Zachodnia 32 naprzeciw lombardu i p. L. Miłcha.

Na wypłatę!

Franki, kołdry, towary białe męskie i damskie

P. Chari 15350
Piotrkowska 37. (podwórko)

Cena ogłoszeń: Przed tekstem i w tekście 3000 mk., za tekstem 2500 mk., zwyraznie 1400 mk., wśród drobnych 1500 mk., nekrologi 2000 mk., komunikaty 2200 mk., za wiersz milimetry lub jezyk...
 Redaktor odpowiedzialny: Michał Waligowski
 Wydawca: Izabela Czajkowska